

PRIJEDLOG

**AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE
STRATEGIJE ZA PODSTICANJE KONKURENTNOSTI NA MIKRO NIVOU U 2013.**

Mart 2013

1. Implementacija Strategije podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015

Usvajanje Strategije

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 30. juna 2011. godine, donijela zaključak br. 03-6602, kojim je usvojila Strategiju podsticanja konkurentnosti na mikro nivou 2011-2015 (u daljem tekstu Strategija konkurentnosti) i zadužila Direkciju za MSP da dostavi Vladi na usvajanje godišnji Akcioni plan o sprovođenju Strategije.

Sprovođenje Strategije za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou, **koordinira** i iz svojih nadležnosti realizuje **Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća**. Proces realizacije Strategije vezan je za ostvarivanje Okvirnog akcionog plana Strategije 2011-2015. kroz godišnje akcione planove. Na toj osnovi, Akcioni plan definiše aktivnosti koje su u funkciji ostvarivanja Strategijom utvrđenih zadataka, utemeljenih u tri osnovna prioriteta:

- **Razvoj postojećih i kreiranje inovativnih industrija/kapaciteta:**
- **Jačanje izvoznih performansi preduzeća**
- **Promocija crnogorskih potencijala**

Kreiranje Akcionog plana

Proces kreiranja Akcionog plana se odvijao kroz faznu saradnju Direkcije za MSP i resornih institucija, nadležnih za sprovođenje pojedinih aktivnosti.

U prvoj fazi kreiran je obrazac Akcionog plana i izvršena je interna procjena Direkcije za razvoj MSP, koje se aktivnosti, utvrđene Okvirnim Planom Strategije, mogu realizovati tokom 2013. godine. Kreiran je prvi nacrt Akcionog plana, sve aktivnosti su razvrstane po strateškim ciljevima i po nosiocima, odnosno identifikovane su institucije u čijoj nadležnosti je realizacija aktivnosti. U drugoj fazi ostvarena je intezivna komunikacija sa svim institucijama i započet je proces prikupljanja predloga i sugestija za unaprijeđenjem nacrta Akcionog plana. U trećoj fazi, na osnovu prikupljenih sugestija, kreiran je unaprijeđeni nacrt Akcionog plana, koji je usaglašen sa svim resornim institucijama/organizacijama, i dostavljen Savjetu za konkurentnost na usvajanje.

Nakon usvajanja na Savjetu za konkurentnost, Akcioni plan je prosljeđen na usvajanje Vladi Crne Gore.

2. Prioriteti Akcionog plana

Strategija konkurentnosti je definisala petogodišnjim okvirnim Akcionim planom niz zadataka i aktivnosti koje je potrebno realizovati kako bi se ostvarili predviđeni rezultati. Akcionim planom sprovođenja Strategije u 2013 godini se vrši operacionalizacija aktivnosti koje na izvršnom nivou treba da doprinesu povećanju konkurentnosti preduzeća i valorizaciji njihovih inovativnih i izvoznih potencijala.

Tokom 2013 godine, prioritet u sprovođenju Strategije ima za fokus mapiranje raspoloživih resursa, odnosno identifikaciju sektora, koji imaju najveće inovativne i razvojne potencijale. U tom smislu je neophodno sprovođenje pojedinih istraživanja i analiza sa jedne strane, kao i formiranje specifičnih baza podataka sa druge, koji će omogućiti neophodnu identifikaciju potencijala i potreba preduzeća. Tek na tim osnovama bi se obezbijedila i realizovala potrebna konkretna podrška preduzećima, koja bi bila usmjerena na sticanje potrebnih znanja i vještina, razvoja inovativnosti, podizanje kvaliteta proizvodnje, proizvoda i usluga, a uz sve veću orijentaciju ka izvozu i promociju na novim tržištima.

Imajući sve ovo u vidu, utvrđivanje aktivnosti koje će se realizovati tokom 2013 godine, predstavlja početnu fazu u razvoju podrške podsticanja konkurentnosti na mikro nivou. Samo sa njenim uspješnim završetkom, moguće je preći u sljedecu fazu i realizovati aktivnosti u okviru projekata koje se tiču konkretne, specijalizovane podrške preduzećima u okviru jasno definisanih ciljnih grupa, sa aspekta njihovih potencijala i potreba. S obzirom da ovi vidovi podrške zahtijevaju i značajna finansijska sredstva, njihova neracionalna upotreba bi rezultirala ostvarivanjem efekata na nižem nivou od očekivanih. Tokom 2013 godine će se realizovati samo one aktivnosti za koje je budžet obezbijeđen u okviru tekućih aktivnosti institucija i uspostaviće se osnov za obezbjeđivanje finansijskih sredstava i formiranje budžeta, neophodnog za realizaciju ključnih projekata podsticanja konkurentnosti u narednim godinama sprovođenja Strategije konkurentnosti.

LISTA SKRAĆENICA

Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeca	Direkcija MSP
Institut za standardizaciju	ISME
Mala i srednja preduzeća	MSP
Ministarstvo ekonomije	ME
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	MPRR
Ministarstvo nauke	MN
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	MOT
Montenegro biznis alijansa	MBA
Ministarstvo vanjskih poslova	MVP
Organization for Economic Development and Cooperation	OECD
Privredna komora Crne Gore	PKCG
Savjet za podsticanje konkurentnosti na mikro nivou	Savjet za konkurentnost
TIKA	Turska agencija za međunarodnu saradnju
Unija poslodavaca Crne Gore	UPCG
Zavod za intelektualnu svojinu	ZIS

I - Razvoj postojećih i kreiranje novih privrednih kapaciteta

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 1 : Povećanje proizvoda veće finalne prerade					
1.1.	Ispitivanje potencijala za razvoj biznisa na lokalnom nivou u Crnoj Gori	Planirano otvaranje 2 zone na geografski najkonkurentnijim lokacijama.	Program podsticaja razvoja biznisa Nacionalni plan razvoja 2013-2016	2013	ME Lokalne samouprave
1.2.	Formiranje i ažuriranje baze podataka postojećih i potencijalnih domaćih proizvođača				
1.2.1	Kreiranje projektnog zadatka, koji bi identifikovao potrebne resurse i mehanizme za uspostavljanje objedinjene baze podataka	Izradjen projektni zadatak Identifikovi resursi	Projektni zadatak	2013	Direkcija MSP
1.2.2	Uspostavljanje osnovnih elemenata objedinjene baze u okviru saradnje nadležnih institucija javnog i privatnog sektora i uspostavljanje mehanizma za njeno sistemsko ažuriranje	Formirana baza na osnovu raspoloživih podataka sadržanih u okviru baza podataka relevantnih institucija javnog sektora i udruženja preduzeća u PKCG, MBA, UPCG Baza ažurirana / klaster agenti doprinose dopunjavanju baze o preduzećima	Objedinjena Baza podataka	2013	Direkcija MSP ME PKCG UPCG MBA MPRR ISME
1.3.	Organizovanje javne kampanje o benefitima većeg učešća domaćih proizvođača u lancu finalnih proizvoda				
1.3.1	Definisanje sektora u kojima se mogu razviti lanci lokanih dobavljača	Uradjena 1 sektorska analiza	Izveštaj PKCG	2013	PKCG
1.3.2	Uspostavljanje pripremnih aktivnosti i realizacija edukativne kampanje na sektorskom nivou i direktno prikupljanje potrebnih podataka o MSP	Koncept kampanje za odabrane sektore Upitnik i anketa	Objedinjeni rezultati ankete	2013	Direkcija MSP ME PKCG, UPCG, MBA
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđeni nosioci i resursi neophodni za uspostavljanje jedinstvene baze podataka koja će omogućiti potrebne analize i identifikaciju potencijala razvoja preduzeća na sektorskom i regionalnom nivou • Preduzete aktivnosti na udruživanju preduzeća u skladu sa njihovim razvojnim mogućnostima i potrebama • Poboljšana mogućnost lokalnih proizvođača da posluju sa lokalnim preduzećima (snabdijevanje turističkih kapaciteta, komponenti za proizvodnju, itd.) 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Uspostavljanje osnova za obezbjeđivanje razvijenijih oblika podrške preduzećima • Kreirani uslovi za konkretnu podršku MSP koja omogućuje unaprijeđenje postojećih ili kreiranje novih proizvoda i usluga 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 2: Unaprijeđena produktivnost preduzeća kroz klasterizaciju					
2.1.	Izrada biznis planova za formiranje klastera/uključivanje u klustere	Priprema 10 akcionih planova kojim će se identifikovati zajednicke aktivnosti, finansijski zahtjevi, odgovornosti i vremenski okvir implementacije. Planovi bi trebalo da uključe monitoring i evaluaciju sistema sa odgovarajucim indikatorima.	Akcionni planovi Izvještaj ME	2013	ME
2.2.	Logistička podrška za klustere (informisanje, povezivanje sa potrošačima)	Razvoj web sajta za odabrane klustere; organizacija fokusnih grupa i sastanaka sa akterima klastera (glavne firme i insitucije podrške) Obuka do 20 klaster agenata	Web site Izvještaj ME	2013	ME
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Preduzete aktivnosti na formiranju klastera • Pripremljena neophodna podrška koja će se pružiti identifikovanim MSP u procesu formiranja i operacionalizacije rada svakog pojedinačnog klastera 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Unapređeno poslovanje i konkurentnost MSP na novim tržištima kroz udruživanje u klustere 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 3: Podsticanje inovativne aktivnosti u preduzećima					
3.3.	Monitoring i evaluacija pilot projekta „ Vaučerske šeme za inovativna MSP“	Urađena evaluacija	Izvještaj Direkcije	2013	Direkcija MSP/OECD/CEI
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Jačanje veza MSP i istraživačko-razvojnih i konsultantskih kapaciteta • Lakši pristup MSP konsultantskim uslugama • Jačanje i poboljšanje kvaliteta usluga poslovne podrške • Razvoj inovativnih potencijala MSP 			
Mogući efekti		<p>Podsticanje razvoja inovativnih aktivnosti u MSP u cilju jačanja njihove konkurentske pozicije na tržištu</p> <p>Podignut nivo svijesnosti MSP o značaju korišćenja konsultantskih usluga.</p> <p>Rezultati dobijeni kroz monitoring i evaluaciju koristiće za kreiranje buduće podrške.</p>			

II – Jačanje izvoznih performansi preduzeća

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 1: Edukacija i jačanje kompetencija					
1.1.	Jačanje saradnje između nauke i privrede				
1.1.1	Sprovođenje istraživanja o potrebama izvoznika za obukom i saradnjom sa edukativnim i trening institucijama i formiranje jedinstvene baze podataka	Utvrđene potrebe izvoznika i kreirani programi obuke Sprovedeno istraživanje	Izveštaj Direkcije MSP Izveštaj PKCG	2013	Direkcija MSP MBA PKCG UPCG
1.1.2	Definisanje sektora pogodnih za sprovođenje projekta subvencioniranja obuke	Urađena analiza	Izveštaj PKCG	2013	Direkcija MSP PKCG UPCG
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Utvrđene potrebe MSP za specijalizovanim obukama • Kreiran projektni zadatak na osnovu kog su obezbijeđena potrebna sredstva za realizaciju programa podrške 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Podignuta svjesnost donosioca odluka o potrebi obezbjeđivanja podrške MSP za obezbjeđivanjem dodatnih znanja i vještina 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 2: Unaprijeđen sistem standardizacije proizvoda					
2.1.	Kreiranje i ažuriranje zvanične baze podataka o preduzećima koja posjeduju standarde kvaliteta				Direkcija MSP
2.1.1	Uspostavljanje baze podataka o raspoloživim pružaocima usluga za uvođenje standarda kroz saradnju različitih resornih institucija	Uspostavljanje registra sertifikovanih organizacija za sisteme kvaliteta, registra sertifikacionih tijela u CG i registra konsultanata za sisteme kvaliteta	Izveštaj PKCG	2013	Direkcija MSP ISME PKCG UPCG MPS MBA
2.1.3.	Dalje unapređenje baze podataka o MSP koja poseduju standarde kvaliteta i mehanizama za ažuriranje	Baza podataka	Izveštaj Direkcija Izveštaj PKCG	2013	Direkcija MSP PKCG UPCG
2.1.4	Uspostavljanje , održavanje i razvijanje sistema standardizacije u Crnoj Gori	Standardi	Izveštaj ISME	2013	ISME

2.1.5.	Informisanje o standardima i srodnim dokumentima	Broj informisanih zainteresovanih subjekata	Izveštaj ISME	2013	ISME
2.3.	Realizacija mjera finansijske podrške za uvođenje standarda kvaliteta	Broj podržanih preduzeća iz sektora poljoprivrede koja su implementirala standarde kvaliteta	Izveštaj MPRR	2013	MPRR
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija potreba MSP za uvođenjem standarda kvaliteta • Identifikacija sertifikovanih pružaoća usluga • Razvijen sistem standardizacije u Crnoj Gori 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Pojačana svjesnost preduzeća o uvođenju standarda kvaliteta i na toj osnovi podizanje nivoa kvaliteta i konkurentnosti domaćih proizvoda 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 3 : Unaprijeđenje postojećih i kreiranje novih savjetodavnih usluga za izvoz					
3.1.	Unaprijeđenje usluga u okviru Tržišno Informativnog Servisa koji pruža informacije o izvoznim tržištima				
3.1.1	Podizanje svijesti o važnosti informacija za izvozno poslovanje				
3.1.1.1	Obezbjeđenje relevantnih on-line baza podataka	On line baze podataka	Izveštaj Direkcije MSP	2013	Direkcija MSP
3.1.1.2	Kreiranje ciljne kampanje	Koncept kampanje	Izveštaj Direkcije MSP	2013	Direkcija MSP
3.1.2.	Uspostavljanje saradnje sa institucijama iz okruženja u cilju razmjene informacija i povezivanja preduzeća	Uradjena analiza i identifikovane partnerske institucije	Izveštaj Direkcije MSP	2013	Direkcija MSP
3.1.4.	Izrada studija istraživanja tržišta za pojedinačne proizvode	Izrađenje najmanje 3 studije	Izveštaj Direkcije MSP	2013	Direkcija MSP
3.2.	Izrada izvozno razvojnih programa na zahtjev preduzeća	Izrađen 1 izvozno- razvojni program	Izveštaj Direkcije MSP	2013	Direkcija MSP
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikovane ciljne grupe kojima se obezbjeđuje specijalizovana podrška • Obezbjeđeni potrebni resursi za realizaciju aktivnosti direktne podrške preduzećima • Preduzeća upoznata sa potencijalnim šansama na određenim ciljnim tržištima 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Unaprijeđena izvozna spremnost i vještine preduzeća 			

III – Promocija crnogorskih potencijala

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 1: Podrška razvoju postojećih i novih crnogorskih brendova					
1.1.	Izrada i realizacija programa za unaprijeđenje postojećih žigova i njihova afirmacija sa žigova lokalnog karaktera u brendove regionalnog i međunarodnog karaktera	Zapocinjane procesa brendiranje maslinovog ulja za područja Bara i agent	Izveštaj ME	2013	ME/TIKA
1.1.1.	Nastavak realizacije projekta „Dobro iz CG“	Godišnji program	Izveštaj PKCG	2013	PKCG Direkcija MSP, ZIS MPRR
1.1.2.	Kreiranje projektnog zadatka finansijske podrške koji bi subvencionirao dio troškova unaprijeđenja postojećih i razvoja novih žigova kod MSP“od registracije žiga ka stvaranju brenda	Projektni zadatak	Izveštaj Direkcije	2013	Direkcija MSP
1.2.	Nastavak promocije proizvoda u okviru projekta „Made in Montenegro“ i „Dobro iz Crne Gore“	Osmišljena i realizovana kampanja „Dobro iz Crne Gore“	Izveštaj PKCG Promotivni materijal	2013	Direkcija MSP PKCG MOT
1.3.	Podizanje svijesti o zaštiti intelektualne svojine (patenata, žigova, dizajna, geografskog porijekla) kako bi se privukle investicije visoke vrijednosti i kreirali novi proizvodi i usluge				
1.3.1.	Kreiranje zajedničke informativne promotivne kampanje o značaju sistema intelektualne svojine za poslovanje MSP	Kreirana kampanja Kreirane brošure	Izveštaj PKCG	2013	ZIS Direkcija MSP PKCG UPCG MBA
1.3.3.	Kreiranje informativno promotivne kampanje o značaju zaštite proizvoda sa geografskim porijeklom i oznakom porijekla, kao i tradicionalno specijalističkih proizvoda	Kreirana kampanja	Izveštaji o radu	2013	MPRR Direkcija MSP ZISS
1.5.	Kreiranje Web portala o crnogorskim izvozniciima i brendovima	Ažurirana elektronska baza podataka izvoznika	Elektronska baza podataka	2013	Direkcija MSP

1.5.1.	Prikupljanje podataka o preduzećima koja se bave izvoznim aktivnostima, njihovoj ponudi, izvoznim tržištima	Baza podataka	Izvještaji o radu	2013	Direkcija MSP, PKCG, UPCG, MBA, MPRR Monstat
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Identifikovane ciljne grupe koje imaju potencijale za kreiranje i razvoj žigova/ brendova • Povećan broj i obuhvat MSP koja su informisana o značaju sistema zaštite intelektualne svojine • Povećan broj MSP koja su informisana o značaju zaštite proizvoda sa geografskim porijeklom 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> • Povećana svjesnost MSP o značaju brendiranja kod nastupa na novim tržištima 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 2: Prezentacija crnogorske privrede na međunarodnim tržištima					
2.1.	Informisanje preduzeća o održavanju sajmova u zemlji i inostranstvu i ocjeni kvaliteta proizvoda u okviru sajamskih manifestacija	Broj informisanih preduzeća Broj pruženih informacija o događajima	Izvještaj o radu Direkcija MSP, PKCG	2013	Direkcija MSP PKCG UPCG MBA
2.2.	Definisanje godišnjeg plana promocije u okviru nacionalnog štanda na međunarodnim tržištima				
2.2.1	Identifikacija institucija/udruženja koja promovišu MSP na međunarodnom tržištu	Utvrđena lista institucija	Izvještaj o radu	2013	Direkcija MSP MPRR MOT PKCG UPCG MBA
2.2.2	Objedinjavanje pojedinačnih aktivnosti u jedinstveni i sveobuhvatan plan promocije MSP na međunarodnom tržištu	Definisan godišnji plan promocije na nacionalnom nivou	Izvještaj o radu	2013	Direkcija MSP PKCG
2.4.	Organizacija posjete specijalizovanim sajmovima	Organizovan 1 nacionalni štand – rusko tržište Organizovana 3 nacionalna štanda na sajmovima za 30 MSP i obezbijeđeno prisustvo 100 MSP na 10	Izvještaj Dirkcija MSP Izvještaj PKCG Izvještaj MPRR	2013	Direkcija MSP PKCG

		sajmova Organizovana 4 nacionalna štanda			MPRR
2.4.1	Organizacija poslovnih susreta	Organizovan najmanje 1 poslovni susret Organizovano 10 poslovnih foruma sa 300 učesnika Organizovano minimum 2 poslovna susreta u zemlji i 2 poslovna susreta u inostranstvu	Izveštaj Direkcija MSP Izveštaj PKCG Izveštaj UPCG	2013	Direkcija MSP PKCG UPCG
2.5.	Monitoring i evaluacija mjere promocije izvoza na međunarodnim tržištima	Sprovedeno istraživanje Upitnik	Izveštaj Direkcija	2013	Direkcija za razvoj MSP/OECD
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> Nastup MSP na različitim događajima koji im mogu omogućiti plasman na novim tržištima Informisanost MSP o aktuelnim trendovima 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> Povećanje obima i asortimana plasmana na novim tržištima 			

	Aktivnost	Indikator ostvarenosti	Izvor verifikacije	Rok	Nadležnost
Zadatak 3 : Unaprijeđenje komunikacije sa ekonomskom diplomatijom i predstavništvima u funkciji povećanja izvoza					
3.1.	Uspostavljanje baze podataka najznačajnije crnogorske izvozne ponude	Baza podataka	Izveštaji o radu nosioca aktivnosti	2013	Direkcija MSP, MVP, PKCG, UPCG, MBA,
3.1.1.	Proširenje funkcije ekonomske diplomatije kroz transformaciju Direkcije za ekonomsku diplomatiju, koja trenutno u okviru Generalnog direktorata za bilateralne poslove u poseban Generalni direktorat za ekonomsku diplomatiju;	Formiran Generalni direktorat za ekonomsku diplomatiju	Izvjestaj o radu	2013	MVP
Očekivani rezultati realizovanih aktivnosti		<ul style="list-style-type: none"> Identifikacija izvoznih potencijala MSP koji mogu biti prezentovani i plasirani na inostranom tržištu 			
Mogući efekti		<ul style="list-style-type: none"> Rast inovativnih potencijala MSP i povećanje izvoza u skladu sa zahtjevima inostranog tržišta 			